

Vår dato
13. januar 2012**Vår referanse**
EG/2012**Vår saksbehandler**
Eirik Gullord
Tlf: 93 45 93 18**Tidligere dato****Tidligere referanse**
2010/01948-97/FD IV 1/FHETil
Forsvarsdepartementet

Kopi til

Internt

Intern kopi til

Forsvarssjefens fagmilitære råd – Personellforbundets høringsinnspill

1 Bakgrunn

Forsvarsdepartementet sendt ut Forsvarssjefens fagmilitære råd (FMR) på høring.

Personellforbundet har vært involvert av Forsvarssjefens stab i departementet i forbindelse med utarbeidelsen av det fagmilitære rådet. Det er likevel ikke alle sider ved dette arbeidet vi har vært involvert i, og vi ønsker derfor å knytte våre kommentarer til rådet gjennom dette høringssvaret.

2 Drøfting

2.1 Generelt

Forsvarssjefen legger i stor grad økonomi til grunn for sine anbefalinger. Det er derfor uheldig at det ikke er enighet om grunnlagstallene for de forskjellige beregningene. Når det kan sås tvil om de faktiske økonomiske forutsetningene, faller mye av legitimiteten til det økonomiske argumentet bort.

Forsvarssjefen forutsetter at Forsvaret tilføres ekstra midler i den kommende langtidsplanperioden. Vi støtter Forsvarssjefens resonnement. Det er en forutsetning for å videreføre et effektivt forsvar at det kompenseres for prisutvikling og den økte kostnad ny teknologi medfører. Vi mener derfor det påhviler politisk ledelse et stort ansvar å sørge for at Forsvaret kompenseres for dette. En manglende kompensasjon på dette området vil i siste instans gå ut over personellet som daglig gjør sitt ytterste for en arbeidsplass de er glad i.

Forsvarssjefens fagmilitære råd anbefaler endringer som vil føre til store personellmessige konsekvenser. Personellforbundet ser positivt på at arbeidet med å kartlegge dette er iverksatt.

Antallet grenaderer og matroser skal øke kraftig i de kommende årene. Vi savner et fokus på å tilrettelegge forholdene for denne personellgruppen. Dagens rammer, med korte kontrakter og få incentiver for å bli i Forsvaret, er lite tilfredsstillende. Et arbeid for å oppdatere både ansettelsesvilkår og karrieremuligheter bør være en naturlig del av satsningen på grenaderer og matroser.

Det fagmilitære rådet foreslår å differensiere lengden av førstegangstjenesten. En differensiering fra 6-12 måneder kan være en fornuftig justering. En økning av førstegangstjenestetiden til 18 måneder kan vi derimot ikke støtte. Et ønske om å beholde personell lenger enn 12 måneder kan godt ivaretas innenfor dagens system, ved å ansette personellet i den perioden det er behov for dem utover førstegangstjenesten. Forslaget om å utvide førstegangstjenesten framstår som et økonomisk begrunnet forslag, fordi det er billigere å betale ut tjenestetillegg enn lønn. Vi kan ikke støtte ønsket om å på denne

måten frata personellet både økonomiske goder, og vernet de ellers ville fått gjennom lover og regler i arbeidslivet.

2.2 Luftforsvaret

Forsvarssjefen foreslår å samlokalisere kontroll- og varslingssystemene (K&V) med FOH på Reitan. Vi stiller også spørsmål ved hvor gjennomtenkt det er å bryte opp de eksisterende K&V-miljøene. Vi får tilbakemelding om at Sørreisa og Mågerø er et av de mest effektive K&V-systemene i NATO. Det bør derfor stilles spørsmålsteget ved om risikoen ved å bryte opp dette miljøet er verdt å ta, for å oppnå en lite dokumentert synergieffekt ved samlokalisering med FOH.

Forsvaret pådro seg mye dårlig PR da kystfortene ble nedlagt for noen år siden. Budskapet om at kystfort skulle fases ut som strukturelement druknet i skrekkehistorier om hvordan mange fort ble påkostet mye rett før de ble nedlagt.

Funksjonene på Sørreisa og Mågerø foreslås ikke lagt ned, bare flyttet. Dermed vil Forsvaret få en enda større utfordring når det skal forklares hvorfor det for ikke mange år siden ble investert milliarder i opprusting av anleggene. Disse milliardene vet vi er brukt for å skape topp moderne K&V-stasjoner, vi vet ikke hvor mye en synergi med FOH kan beregnes til i kroner og øre.

Personellmessig vil en flytting av K&V-stasjonene få den konsekvens at samtlige ansatte enten må flytte eller bli pendlere. Vi stiller spørsmålsteget ved om de påståtte synergieffektene veier opp for de personellmessige kostnadene ved en slik løsning.

717 skvadron foreslås flyttet fra Rygge til Gardermoen, og innlemmet i den eksisterende basestrukturen. Vi kan ikke se at det er dokumentert at Gardermoen flystasjon har ledig kapasitet til å ta imot skvadronen. Skvadronen ble i sin tid faktisk flyttet fra Gardermoen fordi det ikke var kapasitet til å ha den der. Vi stiller også spørsmålsteget ved hvor godt egnet Gardermoen, som sivil flyplass, er for 717 skvadrons operasjoner. På Gardermoen vil Luftforsvaret alltid måtte tilpasse seg det sivile flymønsteret, mens man på Rygge selv kan styre flyplassdriften i mye større grad.

Det fagmilitære rådet framholder at det er en positiv utvikling at Luftforsvaret gir fra seg drift på flere flyplasser. Situasjonen på Rygge er at samdriften med Avinor har gitt synergieffekter og en meget kostnadseffektiv flyplassdrift. Å se på nedleggelse av drift på Rygge som en ren innsparing blir derfor en skjev framstilling. Ved Rygge har Luftforsvaret tilgang, og prioritet, på en flystasjon til en meget billig penge. Det vil i fremtiden være betydelig dyrere å gjenskaffe en slik kapasitet hvis man nå velger å gi den fra seg. Dette hensynet mener vi burde vært belyst i det fagmilitære rådet.

2.3 Heimevernet

I det fagmilitære rådet hevdes det at Heimevernet ved en redusert struktur vil få betydelig mer ressurser til trening og øving. Personellforbundet kan ikke se at det er noen automatikk i dette. Heimevernet har også før fått store reduksjoner i sin struktur, uten at det i dag er nok ressurser til øving. Beskrivelsen i FMR gjør oss ikke overbevist om at Heimevernet vil være i stand til å løse sitt oppdrag etter den foreslåtte reduksjonen.

Distriktsstabene i HV-01, HV-05, HV-11 og HV-14 foreslås nedlagt. Vi mener forslaget utfordrer Forsvarets legitimitet i samfunnet. Forsvaret nyter godt av stor oppslutning i folket. Denne oppslutningen er med på å muliggjøre den økningen i forsvarsbudsjettet vi nå ser, mens alle sammenliknbare land kutter i sine forsvarsbudsjetter. For å opprettholde denne legitimiteten, er det viktig at Forsvaret også er tilstede der folk er. Heimevernet har alltid vært det naturlige kontaktpunktet mellom folk og forsvar. Ved å fjerne de foreslåtte distriktsstabene, mener vi Forsvaret er ferd med å bygge ned forholdet til lokalsamfunnene.

Den foreslåtte nedleggelsen gjør også HV-systemet mer sårbart. Ved å svekke tilknytningen til flere steder, risikerer man at Heimevernet ikke har den lokalkunnskap som er nødvendig når hendelser

inntreffer. Samarbeidet med det sivile samfunnet må nødvendigvis også bli svekket når man foreslår å fjerne et antall distriktsstaber. Vi er ikke overbevist om at dette kompenseres av en mulig økning av ressurser til trening og utstyr.

Det fagmilitære rådet foreslår også å flytte HV-skolen på Dombås til Terningmoen. Argumentet for dette er en forventet synergieffekt med Hæren i Østerdal Garnison (ØG).

Personellforbundet stiller spørsmål ved argumentene for denne flyttingen. Synergien opp mot Hæren er ikke begrunnet ytterligere. Det foreligger ingen avtale mellom Heimevernet og Hæren som skulle tilsi at HVSKS vil dra nytte av Hærens kompetanse i ØG. En antakelse om at en flytting av HVSKS til Terningmoen vil gi synergieffekter framstår for oss som et meget tynt grunnlag for å rive opp et velfungerende kompetansemiljø.

I følge rådet vil en flytting føre til bedre utnyttelse av kapasiteten i skyte- og øvingsfeltene i Østerdalen. Etter det vi vet, er det i dag underkapasitet i disse feltene. HV-skolen vil med andre ord måtte kjempe for å få sin del av et allerede presset øvings- og skyteområde. Vi er ikke overbevist om at HV-skolen vil få prioritet i bruken av disse områdene, da mye av konkurransen vil være mot avdelinger som skal forberede seg til internasjonale operasjoner.

Nok en gang virker de antatte positive effektene å være langt mindre enn de sikre negative effektene av tiltaket, både økonomisk og personellmessig. Den opprinnelige økonomiske besparelsen ved at skolen kunne flytte inn i eksisterende lokaler er nå borte, i og med at gardens rekruttskole blir værende på Terningmoen.

2.4 Hæren

Forsvarssjefen foreslår å videreføre utviklingen i Hæren, mot en mer profesjonalisert struktur. Vi hilser dette velkommen.

Kompleksiteten i militære operasjoner er høy, og økende. Hærens personell forventes å kunne bidra i oppdrag som spenner seg fra rene bistandsoperasjoner til kamphandlinger med høy intensitet. Dette krever personell med mye kompetanse og gode etiske holdninger.

Personellforbundet mener derfor utviklingen mot flere grenaderer i Hæren er fornuftig. I tillegg til mer kompliserte operasjoner, er også utstyret personellet betjener mer komplekst enn tidligere. Det har liten hensikt å investere i det beste utstyret hvis brukerne ikke har kompetanse til å utnytte fordelene moderne utstyr gir i operasjoner.

En profesjonalisering vil på kort sikt føre til større økonomiske utgifter og mindre dybde i Hærstrukturen. Personellforbundet mener likevel Hæren på middels til lang sikt vil tjene på en slik utvikling. Hæren vil få mer effekt ut av personellet, samtidig som kostnadene til å utdanne nytt personell vil bli mindre. Dette betinger en innsats fra Hærens side for å legge forholdene til rette for personellet. At arbeidet med å skaffe boliger i Hærens områder er tatt med i det fagmilitære rådet, er gledelig.

Det er også viktig å få på plass nye rammebetingelser for grenaderene. Dagens rammebetingelser stammer fra 1960-tallet, og er ikke tilpasset dagens virkelighet. En tilpasning av regelverket er etter vår mening en forutsetning for å lykkes med den planlagte styrkingen av grenaderkorpset.

3 Konklusjon

Personellforbundet fremmer herved sitt høringssvar om Forsvarssjefens fagmilitære råd til Forsvarsdepartementet.

Eirik Gullord (sign.)
Nestleder